

สรุปการบรรยาย เรื่อง ประเทศไทยกับการฟื้นตัวหลังโควิด – 19”
ในงานสัมมนาหอการค้าทั่วประเทศ ครั้งที่ 39
โดย นายอาคม เติมพิทยาไพสิฐ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง
วันเสาร์ที่ 20 พฤศจิกายน 2564 เวลา 11.00-12.00 น.

ภาพรวมสถานการณ์เศรษฐกิจไทยในปัจจุบัน

ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไทย ไตรมาสที่ 3/2564 หดตัวร้อยละ - 0.3 ต่อปี จากการขยายตัวร้อยละ 7.6 ต่อปี ในไตรมาสที่ 2/2564 เป็นผลมาจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 อย่างต่อเนื่องและกระจายตัวเป็นวงกว้าง ซึ่งกระทบต่อทั้งกิจกรรมทางเศรษฐกิจและการดำเนินชีวิตของประชาชน ซึ่งในอดีตเราเคยพบปัญหาทางเศรษฐกิจมาแล้วหลายครั้ง เช่น พ.ศ. 2540 วิกฤตเศรษฐกิจต้มยำกุ้ง เศรษฐกิจหดตัวติดต่อกันถึง 7 ไตรมาส

ในวิกฤตเศรษฐกิจ COVID-19 นี้ เป็นโรคระบาดที่กระทบต่อประชาชนโดยตรง มีผลกระทบในวงกว้างและประสบปัญหาพร้อมกันทั่วโลก โดยเฉพาะปัญหาการนำเข้า-ส่งออกสินค้าที่ส่งผลกระทบอย่างมากกับประเทศไทย ในฐานะที่เป็นประเทศส่งออก จึงได้รับผลกระทบอย่างมาก รวมถึงการนำเข้าสินค้าอิเล็กทรอนิกส์ที่ทำให้ระบบการผลิตของภาคอุตสาหกรรมต้องชะงัก ทำให้มาตรการเยียวยาและฟื้นฟูของวิกฤตครั้งนี้มีรูปแบบที่แตกต่างจากในอดีต

แนวโน้มเศรษฐกิจไทยปี 2564-2565

เศรษฐกิจภาพรวมในช่วงท้ายของปี 2564 หดตัวอย่างค่อยเป็นค่อยไปในขณะที่เศรษฐกิจไทยในปี 2565 คาดว่าจะขยายตัวที่ร้อยละ 3.5-4.5 ต่อปี จากการปรับตัวดีขึ้นของอุปสงค์ภายในประเทศไทย การส่งออกขยายตัวได้ต่อเนื่อง และการท่องเที่ยวจะกลับมาฟื้นตัวดีขึ้น

การบริหารเศรษฐกิจมหภาค

ได้กำหนดแนวทางการบริหารจัดการไว้ ดังนี้

1. การป้องกันและควบคุมสถานการณ์การแพร่ระบาดภายในประเทศให้อยู่ในวงจำกัด
2. การสนับสนุนให้ภาคธุรกิจที่ได้รับผลกระทบกลับมาฟื้นตัวได้
3. การรักษาแรงกระตุ้นทางเศรษฐกิจจากการใช้จ่ายของภาครัฐครัวเรือนและการท่องเที่ยว
4. การขับเคลื่อนการส่งออกสินค้า
5. การส่งเสริมการลงทุนภาคเอกชน

6. การขับเคลื่อนการใช้จ่ายและการลงทุนภาครัฐ
7. การติดตามและเฝ้าระวังความผันผวนของภาคเศรษฐกิจต่างประเทศที่มีแนวโน้มจะสร้างแรงกดดันและส่งผลกระทบซ้ำเติมต่อเสถียรภาพทางเศรษฐกิจและการดูแลเสถียรภาพทางการเงิน

การรับมือกับสถานการณ์ COVID-19

มาตรการการคลัง

การรับมือสถานการณ์ COVID-19 รัฐบาลได้ออก พรก.เงินกู้เพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจ 1.5 ล้านล้านบาท โดยนำมาใช้ใน 2 มาตรการดังนี้

1. มาตรการช่วยเหลือเยียวยา

- 1) โครงการเราไม่ทิ้งกัน
- 2) โครงการเยียวยาผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ
- 3) โครงการเราชนะ
- 4) โครงการเพิ่มกำลังซื้อให้แก่ผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ
- 5) โครงการเพิ่มกำลังซื้อให้แก่กลุ่มผู้ต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษ

2. มาตรการกระตุ้นฟื้นฟูเศรษฐกิจ

- 1) โครงการคนละครึ่ง 3 ระยะ จำนวน 4,500 บาท
- 2) โครงการยิ่งใช้ยิ่งได้

มาตรการทางภาษี

1. การขยายระยะเวลาการยื่นแบบและการชำระภาษี เช่น ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ครึ่งปี ภาษีเงินได้นิติบุคคลครึ่งปี ภาษีเงินได้ หัก ณ ที่จ่าย ภาษีมูลค่าเพิ่มและภาษีธุรกิจเฉพาะ
2. เร่งคืนภาษีมูลค่าเพิ่ม ให้ผู้ประกอบการส่งออกโดยเร็วที่สุด
3. ลดภาระภาษีและเพิ่มสภาพคล่องของผู้ประกอบการ เช่น ลดอัตราภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย สำหรับการจ่ายประเมินผ่านระบบ e-Withholding ลดค่าธรรมเนียม ลดภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง
4. สร้างแรงจูงใจให้แก่ประชาชนและผู้ประกอบการ ในการป้องกันความเสี่ยงที่อาจเกิดจากผลกระทบของ COVID-19

มาตรการการเงิน

1. การเสริมสภาพคล่อง โดย
 - **สินเชื่อฟื้นฟู** ธปท.สนับสนุนเงินทุนให้แก่สถาบันการเงินและสถาบันการเงินให้สินเชื่อใหม่แก่ผู้ประกอบการ ดอกเบี้ย 2% 2ปี แรก โดยมี บสย.ค้ำประกัน
 - **สินเชื่อผ่าน SFIs** โดยมีหลักเกณฑ์เงื่อนไขผ่อนปรนและคิดดอกเบี้ยต่ำกว่าสินเชื่อปกติ
 - **ค้ำประกันสินเชื่อ ผ่าน บสย.** เพื่อช่วย SMEs ให้เข้าถึงสินเชื่อได้

จากมาตรการเสริมสภาพคล่อง พบว่า SMEs ยังไม่สามารถเข้าถึงได้เท่าที่ควร จึงต้องอาศัยกลไกจากภาคเอกชน คณะกรรมการการ. เข้ามาร่วมผลักดันแก้ไขให้ผู้ประกอบการ SMEs สามารถที่จะเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้มากยิ่งขึ้น

2. **พักหนี้ธนาคารพาณิชย์** และ SFIs พักชำระเงินต้นและดอกเบี้ย ให้กับลูกหนี้ที่ได้รับผลกระทบจากโควิด
3. **ลดภาระหนี้** มาตรการพักทรัพย์ พักหนี้ ปรับปรุงโครงสร้างหนี้ระยะยาว และปรับวิธีคิดดอกเบี้ยผิวน้ำชำระ
4. **เพิ่มช่องทางช่วยเหลือลูกหนี้** โครงการหมอนี่ประชาชน เป็นช่องทางแนะนำและให้คำปรึกษา แก้ไขหนี้ให้กับผู้ประกอบการ

เปรียบเทียบนโยบายการคลังเพื่อตอบสนองต่อความเสี่ยงของ COVID-19

ประเทศไทยใช้นโยบายการคลังและนโยบายกึ่งการคลัง ต่อ GDP ใกล้เคียงกับประเทศอื่นๆ ในอาเซียน และทั่วโลก ยกเว้น ญี่ปุ่นกับสหรัฐอเมริกา

การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจเพื่อรองรับความท้าทายในอนาคต

การปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจต้องตอบโจทย์ความท้าทาย 7 ประการ เพื่อพัฒนาประเทศในระยะยาวที่มั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืน ดังนี้

1. **กักตักรายได้ปานกลาง** โดยสนับสนุนอุตสาหกรรมและบริการทางการแพทย์ มุ่งสู่อุตสาหกรรมยานยนต์สมัยใหม่ เน้นการท่องเที่ยวเชิงคุณภาพ และยกระดับเกษตรมูลค่าสูง
2. **ขีดความสามารถในการแข่งขัน** โดยพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัลปรับปรุงกฎหมายและกฎระเบียบภาครัฐ และส่งเสริมการวิจัยและการพัฒนา

3. **การเติบโตที่ไม่สมดุล** โดยส่งเสริมการจ้างงาน ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพ SMEs และกระจายความเจริญไปยังเมืองรอง และความหลากหลายของประเภทธุรกิจ
4. **ความยากจนเรื้อรัง/ความเหลื่อมล้ำ** โดยเสริมความแข็งแกร่งพื้นฐานให้ครัวเรือน สร้างโอกาสในการหารายได้และเพิ่มความก้าวหน้าในอาชีพ
5. **สังคมผู้สูงอายุ** โดยเร่งดำเนินการ Reskill-Upskill ทักษะแรงงาน ขยายและพัฒนา ความคุ้มครองทางสังคม
6. **การเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศ** โดยส่งเสริมรถยนต์พลังงานไฟฟ้า การผลิตไฟฟ้า โดยใช้พลังงานทดแทน BCG Model ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกใน ภาคอุตสาหกรรม
7. **ภาระทางการคลัง** โดยยกร่างแผนการจัดเก็บรายได้รัฐบาล งบประมาณสมดุล

อีกประเด็นที่สำคัญ คือส่งเสริมวินัยการออม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของโครงสร้างเศรษฐกิจ ไทย ซึ่งปัจจุบันมีความเข้มแข็ง อาทิ Non- bank สหกรณ์ กองทุนหมู่บ้าน และวิสาหกิจชุมชน ซึ่งเป็นสถาบันการเงินชุมชนที่มีความเข้มแข็ง โดยมีภาครัฐเป็นผู้สนับสนุนในบริหารจัดการในภาค การเงิน

ในปี 2565 ประเทศไทยมีแนวทางในการเก็บภาษีสำหรับ e-Commerce ซึ่งที่ผ่านมา ยังไม่เคยมีการจัดเก็บภาษีในประเภทนี้มาก่อน ในขณะที่ต่างประเทศ ได้มีการหารือแนวทางในการ ดำเนินการเรียกเก็บภาษี e-Commerce ตัวอย่างเช่น การเก็บภาษีบริษัทที่ไม่มีสถานประกอบการ อย่างเป็นทางการในประเทศ จะสร้างรายได้ทางภาษีให้กับประเทศเป็นจำนวนมาก โดยขอให้ ภาคเอกชนและ SMEs ร่วมพัฒนาและเข้ามาอยู่ในระบบนิเวศทางเศรษฐกิจที่รัฐบาลได้ดำเนินการ ไว้ เพื่อให้เกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจสูงสุด